

7. Stewart G. Bennet. *The Quest for Value: the EVA Management Guide*. – New York: Harper Business, 1991.
8. Weissenrieder F. *Value Based Management: Economic Value Added or Cash Value Added?* // *Gothenburg Studies in Financial Economics* 971214. // Study (Sweden). – № 1997: 3. – 42 p.

References

1. Marshall A. *Principles of Economic Science: Transl. engl.* – M.: Publishing Group «Progress», 1993. – V.1– 415 page; V.2. – 309 page; V.3. – 351 page.
2. Evans M.H. *Creating Value through Financial Management // Excellence in Financial Management*. – Course 8. – 1999. – Desember. – 27 p.
3. Liu J., Ohlson J. A. *The Faltham-Ohlson (1995) Model: Empirical Implications* Anderson School of Management, U. C. L. A. – Los Angeles, Stern School of Business. – N. Y. U., New York, 1999.
4. Madden D. J. *The CFROI Valuation Model // The Journal of Investing*. – 1998. – Spring. –P. 31–44.
5. Ottoson E., Weissenrieder F. *Cash Value Added – a New Method for Measuring Financial Performance // Study (Sweden)*. – 1996. – № 1. – 10 p.
6. Stewart C. Myers *Interactions of Corporate Financing and Investment Decisions – Implications for Capital Budgeting // Journal of Finance*. – 1974. – P.29.
7. Stewart G. Bennet. *The Quest for Value: the EVA Management Guide*. – New York: Harper Business, 1991.
8. Weissenrieder F. *Value Based Management: Economic Value Added or Cash Value Added?* // *Gothenburg Studies in Financial Economics* 971214. // Study (Sweden). – № 1997: 3. – 42 p.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Петраш Ольга Петрівна, аспірант кафедри менеджменту в будівництві, Київський національний університет будівництва і архітектури
проспект Повітрофлотський, 31, м. Київ-037, 03680, Україна
olga.petrash@mail.com

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Петраш Ольга Петровна, аспирант кафедры менеджмента в строительстве, Киевский национальный университет строительства и архитектуры
проспект Воздухофлотский, 31, г. Киев-037, 03680, Украина

DATA ABOUT THE AUTHOR

Petrash Olga Petrivna, graduate student of Department of Management of Construction in Kiev National University Construction and Architecture.
31, Povitroflotsky Avenue, Kyiv-037, 03680 Ukraine

УДК 339(477+100)

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Шимченко Л.А.

Предметом дослідження є шляхи можливого виходу із світової фінансово-економічної кризи, враховуючи пригнічений стан світової економіки та вичерпаність попередньої функціонуючої економічної «моделі зростання».

Метою написання статті є: аналіз основних економічних проблем, не вирішення яких може унеможливити швидке виведення з кризи економіки України.

Методологія проведення роботи. Робота виконана на основі статистичного, аналітичного та системного методів.

Результати роботи. Акцентується увага на основних економічних проблемах розвитку української економіки в умовах «трикутного геоелекономічного протистояння».

Галузь застосування результатів: проведення наукових досліджень щодо моделювання економічного розвитку в кризових умовах.

Висновки. Економічні проблеми вказують на необхідність швидкого (на стільки це є можливим) реформування економіки. Реформи повинні стосуватися: подолання корупції; утвердження нової моделі економічного розвитку з врахуванням світових процесів, направлених на розбудову інформаційних суспільств та знаннєвої економіки – отже великий акцент потрібно робити на освітній напрям, за рахунок якого намагаються забезпечити інноваційний поступ української економіки та вирішити, завдяки подоланню проблеми зайнятості населення, проблему підвищення купівельної спроможності громадян.

Ключові слова: геоелекономіка, знаннєва економіка, корупція, бізнес-клімат, інформаційне суспільство, знання, економічні реформи.

ЭКОНОМИКА УКРАИНЫ: ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

Шимченко Л.А.

Предметом исследования являются пути возможного выхода из мирового финансово-экономического кризиса, учитывая подавленное состояние мировой экономики и исчерпанность предварительно функционирующей экономической "модели роста".

Целью написания статьи является: анализ основных экономических проблем, не решение которых может сделать невозможным быстрое выведение из кризиса экономики Украины.

Методология проведения работы. Работа выполнена на основе статистического, аналитического и системного методов.

Результаты работы. Акцентируется внимание на основных экономических проблемах развития украинской экономики в условиях "треугольного геоэкономического противостояния".

Отрасль применения результатов: проведение научных исследований относительно моделирования экономического развития в кризисных условиях.

Выводы. Экономические проблемы указывают на необходимость быстрого (на сколько это является возможным) реформирования экономики. Реформы должны касаться: преодоление коррупции; утверждение новой модели

економічного розвитку з урахуванням світових процесів, направлених на розвиток інформаційних суспільств і економіки знань - відповідно, більший акцент потрібно робити на освітнє напрямлення, за рахунок чого потрібно забезпечити інноваційне просування української економіки і вирішити, завдяки подоланню проблеми зайнятості населення, проблему підвищення купівельної спроможності громадян.

Ключові слова: геоэкономика, економіка знань, корупція, бізнес-клімат, інформаційне суспільство, знання, економічні реформи.

THE UKRAINIAN ECONOMY: PROBLEMS AND WAYS OF SOLUTION

Shymchenko L.A.

The subject of research is the possible ways out of the global financial and economic crisis, taking into consideration of the dejected state of the global economy and the exhaustion of previously functioning economic «model of growth».

The purpose of research is an analysis of the main economic problems, quick solution which can lead to stabilization of the Ukrainian economy.

Methodology work. The work is done on the basis of statistical, analytical and systematic methods.

Results of work. The special attention is emphasized on the main economic problems of the development of the Ukrainian economy in conditions of the «three-cornered geo-economic confrontation».

Practical implications: holding researches to the model economic development in crisis conditions.

Conclusions. The economic problems are directed to quick (as possible) economic reforms. The reforms should concern: overcoming corruption; consolidation of a new model of economic development based on global processes which are directed at the development of information societies and economy of knowledge – therefore it is important to do accent on education, thereby it should provide innovative progress of the Ukrainian economy and to settle the problem of increasing the purchasing power of citizens by overcoming the problem of the people's employment.

Key words: geo-economics, economy of knowledge, corruption, business-climate, information society, knowledge, economic reforms.

Постановка проблеми. Протягом 2013 року пригнічений стан економіки був характерним майже для всіх країн світу. Реальні темпи світового зростання виявилися суттєво меншими, ніж прогнозували провідні міжнародні організації, склавши 3 %. Знизилася обсяги приросту світової торгівлі через уповільнення попиту на імпорт з боку розвинених економік, в зв'язку з поступовим зниженням конкурентоспроможності економік країн, що розвиваються та через гальмування глобального інвестиційного попиту. Зміни відбулися і в товарній структурі світової торгівлі: скоротилися обсяги торгівлі сировинними товарами внаслідок падіння попиту, зниження пропозиції аграрних товарів, обмежень експорту/імпорту в окремих країнах; зросли обсяги торгівлі машинами та обладнанням, транспортними засобами, споживчими товарами тривалого користування, продукцією хімічної галузі.

Маючи за мету виведення власних економік з пригніченого стану, країни-глобалізатори розробляють нові вектори власного розвитку, вважаючи попередню функціонуючу «модель зростання» вичерпаною. Отання, що з початком XXI століття дозволила країнам, що розвиваються, активізувати власний економічний розвиток – тепер перетворила його у нову хвилю випробувань. Модель економічного зростання України постійно залишалася дуже вразливою, знаходячись в трикутнику геоекономічного протистояння Росії, США та ЄС. Тому перед українською економікою завданням постає: знайти оптимальний шлях власного економічного поступу в умовах «трикутного геоекономічного протистояння».

Аналіз основних досліджень і публікацій. Дані проблеми постійно досліджують: академік НАНУ В.М. Геєць, член-кореспондент НАНУ О.С. Власюк, д.е.н., проф. О.М. Шаров, д.е.н. проф. А.І. Даниленко, координатор з питань допомоги посольства США в Україні Кліффорд Бонд, керуючий партнер київського офісу МЮФ CMS Cameron McKenna Даниель Білак, чл.-кор. НАНУ, директор науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України І.Г. Манцуров, д.е.н., проф., академік академії економічних наук України Л.Л. Кістерський, чл.-кор. НАНУ, президент Академії фінансового управління Т.І. Єфименко, голова ради УКБС Б.В. Соболев, заступник начальника управління розвитку промисловості Департаменту промислової політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України О.Ю. Зенюк, співробітники Інституту економіки та прогнозування: д.е.н. Т.П. Богдан, д.е.н. Н.М. Шелудько, к.е.н. О.І. Никифорок, к.е.н. Р.З. Подолець, д.е.н. О.В. Шубравська, д.е.н. Л.В. Дейнеко, д.е.н. О.М. Бородіна, академік НАНУ, директор Інституту демографії та соціальних досліджень НАН України Е.М. Лібанова, радник президента Київської школи економіки (КШЕ) І.А. Шумило, экс-міністр економіки В.І. Суслов.

Постановка завдання. Економічна криза, що триває, змушує уряди країн, вчених шукати шляхи виходу зі складної ситуації. Одні закликають до жорсткої економії та посилення державного контролю за економічними процесами, інші – до стимулювання попиту завдяки забезпеченню більшої ринкової свободи. В ряді країн, зокрема в Україні, політика домінує над економікою і за принципом «політичної доцільності» наноситься шкода суспільно-економічному розвитку країни. Крім того, фінансово-економічна криза України має ще й яскраве «цивілізаційне забарвлення». Тому, предметом дослідження є шляхи можливого виходу із світової фінансово-економічної кризи; метою написання статті є: аналіз основних економічних проблем, не вирішення яких може унеможливити швидке виведення з кризи економіки України.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світ насичений економічними потрясіннями, наростаючим екстремізмом, складністю виходу з кризи та соціальними негараздами. Україна, яка уже має деякий досвід виходу з гіперінфляції та трансформаційної кризи, власного досвіду виходу з економічної кризи не мала – відповідно відсутні і спеціалісти з глибокими знаннями, здатні проводити системну політику виведення країни з кризи. Для подальшого українського поступу, враховуючи складну військову ситуацію, вченими-економістами, політологами, урядовцями, іноземними експертами пропонуються такі напрями вирішення економічних проблем.

Подолання корупції. За 2011–2013 рр. вітчизняний ринок залишили понад три десятки іноземних компаній, включаючи півтора десятки банків, страхові установи та металургійну компанію. Основними причинами такого становища експерти ЄБА називають корупцію, неможливість для інвесторів захистити свої інтереси в судах, проблемні відносини з податковими органами [1, с. 27]. Аналіз ситуації в Україні свідчить, що корупцією охоплені всі органи влади, суди, прокуратура, правоохоронні структури. Причинами корупції називають: часті зміни законодавства в сфері регулювання підприємницької діяльності, недосконалість податкової політики та правової бази, існування тіньової економіки (до 45 % ВВП), не професійність та аморальність державних службовців при розгалуженій структурі перевіряючих органів влади (майже 100 – їх «винагороди» в рік обраховуються сумою понад 3 млрд. грн.), формальність у системі декларування доходів держслужбовців та ін.

90 % українців вважають корупцію найбільшою проблемою розвитку країни. В передвиборчий період парламентських виборів 2014 року преса вказувала на суму за місце в партійному списку починаючи з 5 млн. дол., по мажоритарному напрямку – з 2,5 млн. дол. З допомогою взятки можна відкупитись від кримінальної відповідальності (від 10 до 100 тис. дол.); купити можливість на повернення ПДВ (від 10 тис. грн.), послуги військоматів (від 500 дол.)... Корупція перетворюється з інструмента незаконного і таємного збагачення на форму податку, гроші від якого в чистому вигляді перекачують у кишені «кримінальної еліти». Сьогодні в Україні

ЕКОНОМІКА ЗНАТЬ, ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА

практично кожна транзакція, купівля, чек у супермаркеті або квадратний метр житла містять корупційну складову (розгадка того, що в бідній Україні ціни, як у Європі). Традиційні хабарі доповнюються продажем службових посад, нагород, сертифікатів; відбуваються відкати за ліцензії та відшкодування ПДВ, встановлюються плати за дозволи на будівництво чи бізнес, видачу державних актів, паспортів тощо. Таким чином виник ланцюг корупційних пірамід різного обсягу грошових мас і способів наповнення їх [2, с.15-16]. Тобто відбувається інституціоналізація корупції за принципом «общака».

Зарубіжні політики, бізнесмени, експерти вказують, що для України характерна корупційна криза, яка проявляється через: державний шантаж як засіб системного політичного контролю; олігархізацію парламенту як інструмент захисту від закону та від ринкової конкуренції шляхом отримання доступу до ресурсів держави – пільг при оподаткуванні, субсидуванні, отриманні державних замовлень; «сімейність та кругова порука», що не дають можливість оголосити дійсну війну корупції.

Корупцію намагаються подолати: чітко визнавши в державі дану проблему – цей крок високо оцінюється світовими країнами та українськими громадянами; намагаючись забезпечити дійсну незалежність гілок влади шляхом довершення політичної реформи та розділивши політику і бізнес; формуючи прозорість функціонування владних структур завдяки проведенню адміністративної реформи, основними елементами якої повинні стати зменшення установ по прийняттю рішень і видачі документів та забезпечуючи можливість любому громадянину ознайомитися з будь-яким документом чи постановою владних структур. Поряд з заходами «прямої дії» повинні бути використані і засоби «непрямого впливу»: забезпечення свободи друку, слова та інформації; вільне функціонування громадських організацій; виховання антикорупційного менталітету та громадянськості. Максимально-ефективну роль у даних процесах повинно відіграти громадянське суспільство.

Вирішення проблеми змістового наповнення сутності «новоекономічного поступу». В час, коли ревізія «світового порядку» досягла військової фази, а Україна стала однією із тих держав, що на собі тримають найбільший тягар (анексія Криму, бойові дії на сході країни) – необхідним є створення чіткої програми світового поступу та глобальної доктрини місця України в цьому процесі. Основне – зупинити експансію «путінських сил», поетапно виконувати ратифіковану Угоду України та ЄС про асоціацію та зону вільної торгівлі, створити спеціальну структуру при уряді та парламенті по управлінню програмою перетворень. Остання повинна бути не просто черговою програмою уряду, а суспільно ініційованою, «максимально українською», загально підтримуваною, широко обговореною вченими-економістами та експертами.

В нинішніх умовах військових дій на Сході програма дій може дати ефект лише при переконаності стосовно готовності Європи і США надати Україні фінансову допомогу, яка повинна бути суттєва – в межах 20 млрд. дол. Перший крок в цьому напрямку зроблено 8 липня 2014 року в Брюсселі. Крім того, необхідним є реформування податкової системи, запровадження кардинальних змін у борговій політиці, проведення демонополізації та підтримка малого бізнесу. А Гальчинський вказує, що за рахунок скорочення фіскального пресу на товаровиробника, податкового навантаження на економіку відбулось економічне піднесення 2000–2004 рр., коли в Україні були найвищі в світі темпи економічного зростання – приблизно 8,5% у середньорічному обчисленні. Показник «чисті податки на виробництво та імпорт» у структурі ВВП було знижено з 21,9 до 17,6%. [3, с.7]. До порад фахівця такого рівня варто не просто прислухатись – необхідно їх взяти за основу в сформуванні програми дій влади.

Особливу увагу варто звернути на зміст програми дій. Це повинно бути відродження економіки за рахунок інноваційно спрямованих виробництв та поетапного переходу до економіки знань. Для забезпечення розвитку важливо не лише інтегрувати механізми інноваційного поступу, а й забезпечити їх цілеспрямовану функцію. Лише в цьому випадку можливе утвердження нового, яке не тільки сприяє самоорганізації економіки, а й забезпечить сформування потенціалу динамічного самооновлення, здатності до цілеспрямованого розвитку. Мова йде про новий канал економічного процесу, де не лише суб'єктом, а й об'єктом є інтегрована в економічну систему людина. В. Васильчук вказує, що якраз позитивна зміна сутнісних сил людини, накопичення і реалізація її творчого потенціалу розглядається як сутність поняття «розвиток», а модель економічного розвитку пов'язується з антропосоціоцентристською основою, де функцію енергетичного начала перебирає на себе людина, творча особистість, її нескінченне прагнення до нового.

Енергетику людини в свій час В. Вернадський називав консолідуючою основою ноосфери, що реалізується як геологічна сила, як енергія науки, людської культури, як креативність. Завдяки розуму і свідомості людина вдається до конструювання реальності на інноваційній основі з домінуючим началом творчості. В цій конструкції в певний спосіб кожен приймає безпосередню участь через творчість (у цьому, на думку І. Пригожина, проявляється креативність), самоутверджуючи особистість, реалізуючи власне «я», що в економічних процесах проявиться через інновації як в економіці виробництва товарів, так і в економіці людини [4].

Академік НАН України А. Чухнов вказував на те, і на це варто звернути увагу, що якраз соціальні зв'язки, які не тільки забезпечують сприятливі умови для життєдіяльності людини, але й стимулюють її соціальну активність, є соціальним капіталом, а накопичені знання і вміння – людським капіталом

[5]. Соціальний капітал, будучи багатоаспектним, взаємопов'язаним із людським капіталом, тобто з втіленою в індивіді потенційною здатністю приносити доходи, повинні спрямовувати власні зусилля на розвиток потенційних ресурсів людини, спрямовуючи їх переважно на розвиток виробництва та на сформування інтелектуальної гнучкості, що забезпечує, з одної сторони можливість інноваційного розвитку, а з іншого – робить людину самодостатньою.

Пов'язуючи поняття «капітал» не тільки з грошима, але й з потенціальними ресурсами людини, держава повинна створювати умови для самореалізації людини, як рушійної сили суспільства. Основною умовою створення людського капіталу є інвестиції в освіту, охорону здоров'я подібно до того, як затрати на обладнання і матеріали формують фізичний капітал. Освіта, при цьому, розглядається як інструмент прагматичної діяльності людини, що передбачає швидке повернення вкладених коштів і ресурсів та їх відтворення в інтересах того, хто виступає замовником, споживачем підготовлених кадрів. О.А. Грішнова вказує навіть на безпосередній зв'язок між інвестиціями в людський капітал, продуктивністю праці, доходами громадян та національним доходом [6, с. 26, с. 17]. Отже, бажаючи збільшити національний дохід варто звернути увагу на важливий елемент формування людського капіталу – це доходи громадян, від яких найбільше залежить стимулювання купівельної активності та розвитку національного ринку.

Вирішення проблеми купівельної спроможності українців. Є декілька шляхів збільшення доходів населення для стимулювання його купівельної спроможності. Один із них – бюджетні механізми, коли мобілізація коштів для сплати доходів фізичним особам відбувається за рахунок фіскального вилучення коштів, які за інших рівних умов спрямовувалися б на забезпечення економічного розвитку (інвестиції, фінансування оборотних коштів тощо). Зростання доходів працюватиме здебільшого на збільшення потреби в імпорті та/чи на зростання внутрішніх цін, одночасно відтворюючи економічну депресивність. Відповідні реакції монетарної влади, спрямовані на стабілізацію валютного курсу та протидію інфляційним ризикам, додатково гальмує відновлення економічного зростання – економіка втягується в «зачароване коло» депресії [7, с. 28]. Тому одним лише бюджетних механізмів для стимулювання внутрішнього попиту не достатньо. Тим паче, що в Україні надзвичайною проблемою є інституційна криза, що позначилася і на соціальній, і на політичній складовій.

Інституційне забезпечення новоекономічного поступу. Для забезпечення успішності у подоланні економічних проблем необхідно сказати кілька слів стосовно інституціонального забезпечення плану дій, так як в Україні простежується різке загострення інституційної кризи:

- відбувається зростання післякризової дезорієнтованості органів влади. Дефіцит інформації, нестача знань та методик щодо побудови державної політики в умовах відкритих мінливих ринків – і державне регулювання набуває форми «ручного керування» [8];

- прослідковується високий рівень корупції в органах державної влади. Поширення «ручного управління» спонукає до побудови ієрархічних корупційних мереж, які, зрештою, підмінюють собою легітимну систему управління. Згідно з результатами дослідження «Барометр світової корупції», яке проводить Міжнародний дослідницький центр *Gallup International Association*, у 2013 р. українці вважали, що найкорумпованішою сферою є судова (66 %), за нею – правоохоронні органи (64 %) і державна служба (56 %) [9];

- в наявності недостатня визначеність і захищеність прав власності в Україні. За підсумками реформ державного сектору економіки, 50 % об'єктів державної форми власності приватизовано шляхом подрібнення цілісних майнових комплексів. 70 % приватизованих підприємств (частин підприємств) отримали нового власника з використанням позаконкурсних процедур. Створюються передумови для постійного конфлікту інтересів, використовуються різні тіньові схеми «страхування» своєї власності, що підвищує роль корупційних зв'язків у економічній системі;

- наявна процедурна переобтяженість ведення господарської діяльності. За більшістю показників кількість процедур, необхідних для провадження підприємницької діяльності в Україні, перевищує показники розвинених країн та країн-сусідів у 2–3 рази. [10, с.28].

- характерна незбалансованість механізмів вирішення корпоративних суперечок у судовому і позасудовому порядку, свідоме ігноруванням норм закону, цінностей права, зневажливе ставлення до правових принципів і традицій.

Для подолання інституційної кризи частина політичних експертів рекомендують створити спеціальні установи: західну Адміністрацію та українську Адміністрацію (можливо, як дві частини єдиної інституції), а також спеціальну фінансову установу – УБРР (аналог KfW). Але можна спробувати уповноважити на це інші установи, делегувати відповідні функції: наприклад, американським та європейським агентствам допомоги, а також банкам (Ексімбанку США та ЄІБ), відповідним українським установам (НБУ та Нацпроєкту). Хоча можливим є і «комбінований варіант». [11]. Спеціальні установи можуть посприяти і поліпшенню бізнес-клімату в країні, забезпечуючи хоч якусь адаптацію української економіки до викликів після кризового світу.

Поліпшення бізнес-клімату в країні. Рейтинг України по напрямку «Умови ведення бізнесу» за період 2012-2013 рр. свідчить про невеликі зрушення – піднявся із 140-го місця у 2012 р. до 112-го місця у 2013 р. Але, існуючі «бар'єри в торгівлі» залишилися без змін – на 148-му місці, за показником «захист прав інвесторів» країна опустилася на 1 позицію до 128-го місця, за показником «процедури банкрутства» оцінка країни погіршилася на 5 позицій до 162-го місця. Крім того, іноземні та вітчизняні експерти виокремлювали такі основні проблемні зони розвитку підприємництва: доступ до інфраструктурних та інженерних мереж; реєстрація права власності; захист інвестицій; податкове адміністрування та податкова система (включаючи митну систему); високі бар'єри для торгівлі; процедури банкрутства (виходу з ринку). Індекс інвестиційної привабливості України, який розраховується Європейською Бізнес Асоціацією, був кардинально знижений наприкінці 2011 р. і відтоді майже не змінювався. Суттєве погіршення бізнес-клімату фіксувалося із середини 2013 р. [12, с.68].

Погіршення бізнес-клімату пов'язано не лише з військовими діями, правовою безвідповідальністю та перерахованими вище проблемними зонами розвитку підприємництва, а й з втраченими економічними можливостями в зв'язку з не підписанням в 2013 році асоційованої угоди з ЄС. Інститут економіки та прогнозування НАНУ підрахував втрачені економічні можливості за січень-квітень 2014 р., що мають макроекономічний характер і їх не можна розцінювати лише як втрати експортерів, оскільки вони виражаються у зменшенні очікуваного зростання випуску продукції на 7,0 млрд. грн. (0,33 в.п.), ВВП – на 3,7 млрд. грн. (0,36 в.п.), приватного споживання – 1,2 млрд. грн. (0,23 в.п.), ВНОК – на 0,3 млрд. грн. (0,16 в.п.), експорту товарів та послуг – на 4,0 млрд. грн. (0,8 в.п.), імпорту – на 2,7 млрд. грн. (0,4 в.п.), у т.ч.: у сільському господарстві – на 1,0 млрд. грн., харчовій промисловості – на 1,0 млрд. грн., легкій промисловості – на 0,4 млрд. грн., добувної промисловості – на 0,3 млрд. грн., деревообробній промисловості – на 0,3 млрд. грн., металургії – на 0,7 млрд. грн., машинобудуванні – на 0,3 млрд. грн., у діяльності готелів та ресторанів – на 0,5 млрд. грн., сфері інформатизації – на 0,6 млрд. грн., фінансовій діяльності – на 0,3 млрд. грн., діяльності у сферах права, бухгалтерського обліку, інжинірингу, надання послуг підприємцям – на 0,3 млрд. грн. [13].

Усвідомлюючи складну ситуацію в державі, акцентуємо увагу на загострених проблемах економіки 2014 року. Динаміка співпадаючого і випереджувального інтегральних індикаторів вказує на ймовірність подальшого падіння ВВП у короткостроковій перспективі. У II кв. 2014 р. темпи спаду співпадаючого індексу розвитку економіки України становили – 4,2% по відношенню до відповідного періоду попереднього року. По відношенню до відповідного періоду попереднього року негативними є також показники в будівництві (спад на -10,5%), в сільськогосподарському виробництві (на -8,3%), в роздрібному товарообороті (на -8,0%), в промисловому виробництві (на -4,3%). У II кв. 2014 р. темпи спаду випереджувального індексу розвитку економіки України становили -1,9%. Акцентуємо увагу, що на динаміку випереджувального індексу негативно вплинули спад інвестицій в основний капітал на -20,5%, спад промислового виробництва країн ЄС-27 на -0,6% і спад вантажопотоку на -0,2%. Дещо кращі показники в III кварталі 2014 р., але лише за рахунок зростання світової ціни на пшеницю – 34,2%. Шлях вирішення проблеми один – реформування по інноваційному типу, але лише з соціально орієнтованою основою [14].

Висновки. Отже, економічні проблеми, які розглянуті далеко не всі, вказують на необхідність швидкого (на стільки це є можливим) реформування економіки. Реформи повинні стосуватися: подолання корупції; утвердження нової моделі економічного розвитку з врахуванням світових процесів, направлених на розбудову інформаційних суспільств та знаннєвої економіки – отже великий акцент потрібно робити на освітній напрям, за рахунок якого намагатися забезпечити інноваційний поступ української економіки та вирішити, завдяки подоланню проблеми занятості населення, проблему підвищення купівельної спроможності громадян.

Список використаних джерел

1. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання: аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, К. А. Кононенко, В. М. Яблонський [та ін.]; за заг. ред. Я. А. Жаліло. – К. : НІСД, 2014. – 132 с.
2. Руценко І. Від «кримінальної революції» до «кримінального суспільства» / І. Руценко // Соціологія: теорія, методи, маркетинг, 2014. – № 2. – С. 3-22.
3. Сколотяний Ю. Анатолій Гальчинський: «Новий виток економічної політики на порядок складніший за попередній» / Ю. Сколотяний // Дзеркало тижня, 2014. – № 12(158). – 5 квітня. – С. 7.
4. Шимченко Л.А. Розвиток як базовий чинник формування «економіки знань» / Л.А. Шимченко // Економічний вісник університету: зб. наук. пр. ПХДПУ. – Переяслав-Хмельницький: ПХДПУ, 2013. – № 21/2. – С. 24-28.

5. Чухно А. Актуальні проблеми розвитку економічної теорії на сучасному етапі / А. Чухно // *Економіка України*. – 2009. – № 5. – С. 25-36.
6. Грішнова О.А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки / О.А. Грішнова. – К., «Знання», 2002. – 342 с.
7. Системна криза в Україні: передумови, ризики, шляхи подолання: аналіт. доп. / Я. А. Жаліло, К. А. Кононенко, В. М. Яблонський [та ін.]; за заг. ред. Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2014. – 132 с.
8. Післякризовий розвиток економіки України: засади стратегії модернізації / Я.А. Жаліло, Д.С. Покришка, Я.В. Белінська, Я.В. Бережний [та ін.]. – К.: НІСД, 2012. – С. 68–75.
9. *Global Corruption barometer 2013*. – Berlin: Transparency International, 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.transparency.org/gcb2013/report>
10. Проблеми та шляхи формування сприятливого інституційного середовища для підприємницької діяльності в Україні / Я. В. Бережний, Д. В. Ляпін, Д. С. Покришка; за ред. Я. А. Жаліло. – К.: НІСД, 2014. – С. 28.
11. Шаров О.М. Уроки та перспективи «плану Маршалла» для України / Матеріали круглого столу НІСД «План Маршалла: досвід та уроки для України» (25.09.2014) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.niss.gov.ua
12. Формування моделі економічного розвитку України у післякризовому світі. – К.: НІСД, 2013. – 65 с.
13. Оцінка впливу Угоди про асоціацію/ЗВТ між Україною та ЄС на економіку України : наукова доповідь / за ред. акад. НАН України В.М.Гейця, чл.-кор. НААН України, д-ра екон. наук Т.О.Осташко, чл.-кор. НАН України, д-ра екон. наук Шинкарук Л.В.; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогнозів НАН України". – К., 2014. – 102 с.
14. Режим доступу: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2014/10>

References

1. Zhalilo Ya.A., Kononenko K.A., Yablonskyi V.M. and others. *Systemna kryza v Ukraini: peredumovy, ryzyky, shliakhy podolannia* [Systemic crisis in Ukraine: preconditions, risks and ways to overcoming]. Kyiv: NISD, 2014. 132p.
2. Rushchenko I. Vid «kryminalnoi revoliutsii» do «kryminalnoho suspilstva» [From «criminal revolution» to «criminal society»]. *Sotsiologhiia: teoriia, metody, marketynh* [Sociology: theory, methods, marketing]. no. 2. (2014). 3-22.
3. Skolotiany Yu. Anatolii Halchynskiy: «Novyi vytok ekonomichnoi polityky na poriadok skladnishy za poperedni» [Anatolii Halchynskiy: «New round of economic policy is much more difficult than the previous»]. *Dzerkalo Tyzhnia* [Mirror of Week]. no. 12(158). (2014). 7.
4. Symchenko L.A. Rozvytok yak bazovyi chynnyk formuvannia «ekonomiky znannia» [The development as a basic factor in the formation of the «economy of knowledge»]. *Ekonomichnyi visnyk universytetu: zbirnyk naukovykh prats* [Economic Bulletin of the University: collected stories]. Pereiaslav-Khmelnytskyi: PKhSPU, 2013. no. 21/2. 24-28.
5. Chukhno A. Aktualni problemy rozvytku ekonomichnoi teorii na suchasnomu etapi [Actual problems of development of economic theory at the present stage]. *Ekonomika Ukrainy* [Economy of Ukraine]. no. 5. (2009). 25-36.
6. Hrishnova O.A. Liudskiy kapital: formuvannia v systemi osvity i profesiinoy pidhotovky [Human capital: formation in the system of education and professional training]. Kyiv: «Knowledge», 2002. 342p.
7. Zhalilo Ya.A., Kononenko K.A., Yablonskyi V.M. and others. *Systemna kryza v Ukraini: peredumovy, ryzyky, shliakhy podolannia* [Systemic crisis in Ukraine: preconditions, risks and ways to overcoming]. Kyiv: NISD, 2014. 132p.
8. Zhalilo Ya.A., Pokryshka D.S., Belinska Ya.V., Berezhnyi Ya.V. and others. *Pisliakryzovyi rozvytok ekonomiky Ukrainy: zasady stratehii modernizatsii* [The post-crisis development of the Ukrainian economy: the principles of the modernization strategy]. Kyiv: NISD, 2012. 68-75.
9. *Global Corruption barometer 2013*. Berlin: Transparency International, 2013. <http://www.transparency.org/gcb2013/report>
10. Berezhnyi Ya.V., Liapin D.V., Pokryshka D.S. *Problemy ta shliakhy formuvannia spryiatlyvoho instytutitsiinoho seredovyscha dlia pidpriemnytskoi diialnosti v Ukraini* [Problems and ways of formation of the favourable institutional surroundings for enterprise in Ukraine]. Kyiv: NISD, 2014. 28.
11. Sharov O.M. *Uroky ta perspektivy «planu Marshall» dlia Ukrainy* [Lessons and prospects «Marshall plan» for Ukraine]. *Materialy kruhloho stolu NISD «Plan Marshall: dosvid ta uroky dlia Ukrainy»* (25.09.2014) [Materials of the round table NISD «Marshall plan: experience and lessons for Ukraine»] (25.09.2014). <http://www.niss.gov.ua>
12. *Formuvannia modeli ekonomichnoho rozvytku Ukrainy u pisliakryzovomu sviti* [The formation of the model of the Ukrainian economic development in the post-crisis world]. Kyiv: NISD, 2013. 65p.
13. Heiets V.M., Ostashko T.O., Shynkaruk L.V. *Otsinka vplyvu Uhody pro asotsiatsiiu/ZVT mizh Ukrainoiu ta EU na ekonomiku Ukrainy: naukova dopovid* [Assessment of the influence of the Association Agreement/free trade area between Ukraine and the EU on the Ukrainian economy: scientific report]. Kyiv: NAN of Ukraine, SU «Institute of Economy and Forecasting», 2014. 102p.
14. <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2014/10>

ДАНИ ПРО АВТОРА

Шимченко Людмила Анатоліївна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри професійної освіти
Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08400, Україна

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Шимченко Людмила Анатольевна, кандидат философских наук, доцент, доцент кафедры профессионального образования
Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08400, Украина

DATA ABOUT THE AUTHOR

Shimchenko Ljudmila Anatol'evna, candidate of philosophical sciences, associate professor, associate professor of department of trade education
Pereyaslav-khmel'nicky GPU to the name of Grigory Skovorody
street of Sukhomlinskogo, 30, Pereyaslav-khmel'nicky, 08400, Ukraine